יג: אמרו לו פרק שלישי כריתות

וחלב אשה מטמאין טומאת משקין ברביעית רוקו זובו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעיין (א) א) חלב נמי נטמא טומאה חמורה בכל שהוא כזובו ורוקו אלא שמע מינה מקום חלב אשה לאו מעיין הוא ב) אי הכי קשיא הא מתניתא ג) (ב) ואמר רבא מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון מי סברת שלא לרצון דאמר דלא ניחא ליה לא מאי שלא לרצון (ג) ד) דאמר דדעתיה דתינוק קריבא לגבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור: אבל אוכלין טמאין וכו': ה) למה לי שהייה דקתני ושהה אמר רב יהודה הכי קתני ו) אבל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ושהה באכילתן ובשתייתן כדי אכילת פרס ונכנס למקדש חייב: ר"א אומר כו': א) ת"ר יין ושכר אל תשת יכול אפילו כל שהוא אפילו מגתו א) ת"ל ושכר אין אסור אלא כדי לשכר וכמה כדי לשכר רביעית יין בן מ' יום אם כן מה ת"ל יין לומר לך ז) שמוזהרין עליו כל שהוא ומוזהרין עליו מגתו ר' יהודה אומר יין אין לי אלא יין שאר משכרין מנין ת"ל ושכר אם כן מה ת"ל יין ח) על היין במיתה ב) ועל שאר ט) ג) משקין באזהרה ר' י) ג) אליעזר אומר יין אל תשת ד) ושכר אל (ד) יא) תשתהו כדרך שכרותו הא אם הפסיק בו או נתן לתוכו מים כל שהוא פטור במאי פליגי תנא קמא סבר גמרינן ב) שכר שכר מנזיר ור' יהודה לא יליף שכר שכר מנזיר ור' ה) אליעזר סבר מאי יב) שכר מידי דהוא משכר יג) כמאן אולא הא דתניא ו) ז) אכל דבילה קעילית ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש י) ושימש ח) לוקה כמאן כר' יהודה אמר רב יד) יהודה בר אחותאי הלכה כרבי טו) ט) אליעזר י) וקרי רב עליה דרבי אלעזר טובינא דחכימי רב אחא דהוצל הוה נידרא עלה דביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל זיל האידנא ותא למחר כ) דרב לא מוקי אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אמר ליה והאמר רב הלכה כר' אלעזר טז) ומר הוא דקא רמי ביה מיא אמר ליה הא לא קשיא הא ברביעית הא ביותר מכדי רביעית ת"ר ג) ולהבדיל בין הקודש ובין החול אלו יז) דמין וערכין חרמין והקדשות בין הטמא ובין הטהור אלו טמאות וטהרות ולהורות ל) זו הוראה את כל החוקים אלו מדרשות אשר דבר ה' זו הלכה ביד משה זה תלמוד יכול אף המשנה ת"ל ולהורות ר' יוסי בר' יהודה אומר יכול אף תלמוד ת"ל ולהורות כמאן אולא הא דתניא מ) יצא שרץ טמא וצפרדע טהור ששתויי יין מורין בהן הוראה נימא רבי יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן אפי' תימא רבנן ושאני הכא דזיל קרי בי רב הוא אמר רב נ) הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה והא רב לא מוקים אמורא יח) מיומא טבא לחבריה משום שכרות שאני רב דאורי מורי וניקם דלא לורי ס) כל היכא דיתיב רב ע) לא סגי ליה בלא הוראה: **מתני'** (ח) יט) פ) יש אוכל אכילה אחת צ) וחייבין עליה ארבעה חטאות ק) ואשם אחד טמא שאכל חלב (ט) והיה נותר מן המוקדשין ביוה"כ ר) רבי מאיר אומר אם היה שבת והוציאו (י) כ) חייב אמרו לו אינו מן השם: גמ'

רוקו בכל שהוא. דכתיב (ויקרא טו) וכי ירוק הזב בטהור וגו' וזובו ומי רגליו ילפינן מרוקו במסכת נדה בפרק דם הנדה (דף נה.): **ושהה כדי אכילת פרס.** (יג:) משמע במקדש שהה והיינו דקפריך כ) בגמרא מה לי לישהויי דקתני ושהה: ל) **עד מ' יום.** מתוק הוא ולא משכר: **מוזהרין עליו בכל שהוא ומגתו.** אבל אינו במיתה עד שישתה רביעית בן מ' יום: **במאי פליגי.** תנא קמא ור' יהודה: מ) **שכר שכר מנזיר:** **דבילה קעילית.** מקום: **נדרא עלה דביתהו.** שלא ליהנות הימנה: **אתא לקמיה דרב אשי.** לאחר אכילה ושתיה: **לא מוקים אמורא עליה.** למידרש בפירקא: **מיומא טבא לחבריה.** מאחר שעשה שמחת יום טוב שאכל ושתה עד למחר משום שכרות: **ביותר מרביעית.** אף על גב דרמא ביה מיא משכר ולגא יותר מרביעית שתאי: **ולהבדיל.** יין ושכר אל תשת בבואכם אל אהל מועד וגו' ולהבדיל וגו' נ) ובבואכם להבדיל בין הקדש והחול נמי אל תשת יין ושכר: **דמין והערכין והקדשות.** שאסורים שתויי יין לשום אותן לבעלים לפדותן דדילמא לא שיימי להו שפיר: **הוראה.** של איסור והיתר שתויי יין אסורין בה: **מדרשות.** שדורשין בפירקא אסור לשתויי יין שום כהן הוראה: **הלכה.** למשה מסיני: **תלמוד לומר ולהורות.** לאפוקי משנה שאין מורין הלכה מתוך משנה הלכך מותר לשתויי יין לשנות: **ר' יוסי אומר יכול אפילו התלמוד.** יהא אסור ללמוד תלמוד לומר ולהורות לא אסרתי אלא הוראת הלכה למעשה: ס) **שתויי יין מורים.** שרץ טמא וצפרדע טהור ואין חוששין שהרי לכל גלוי: **נימא רבי יוסי בר יהודה היא.** דאמר שתויי יין מותר בגמרא ע) ואי אפשר שלא יבין ויורה משם ולא רבנן דאסרו אפילו לשנות בגמרא וכל שכן שום הוראה: **והא רב לא מוקים כו'.** ואמאי לא דריש בפירקא כיון דגמרא שרי כל שכן מדרשות: **לא סגי בלא הוראה.** דכ"ע בעו מיניה: **מתני' ד' חטאות.** אחד משום דאכל קדש בטומאה ואחד משום חלב ואחד משום נותר ואחד משום יוה"כ: **ואשם.** מעילה: **אינו מן השם.** דאין חיוב זה משום אכילה:

וחלב האשה מטמא טומאת משקין ברביעית. ואם תאמר כיון דמשקה הוי מן התורה כדמשמע בפרק דם הנדה (נדה נה:) דקאמר דמעות עינו דכתיב ותשקמו בדמעות שליש (תהלים פ) וחלב דכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו (שופטים ד) א"כ ליטמא בכל שהוא כמו שאר משקין כדמשמע פר' קמא דפסחים (דף יז.) צג] דקאמר (אי) דאיכא משקה כהדי בשר ואין רגילות שיהא רביעית מים נדבק בבשר וגם פרק קמא דהתם (דף יז:) קאמר משקה דמטבחייא דכן לא אמרן אלא ברביעית דחזי להטביל מחטין וצינורות אבל בציר מרביעית לא פד] וגם בפ' אלו דברים (ברכות נב.) קאמר נוטלין לידים ואח"כ מוזגין הכוס שמא יטמאו המשקין שאחורי הכוס מחמת הידים ויחזרו ויטמאו הכוס ואין רגילות שיהא נדבק רביעית בדופני הכוס לכן נראה לומר שאין אלו רק מדרבנן ולכך בעי רביעית וקרא דקמייתי אסמכתא בעלמא ש): **ונכנס** למקדש. פירוש ועבד עבודה אבל בכניסה בלא עבודה לא מחייב והכי כה] פירשו בתורת כהנים: **אמר** רב הלכה ברבי אליעזר. ואם תאמר והא אמר רב כו] (כתובות דף י:) אבל תמרים אל יורה ויש לומר דהתם מדרבנן אבל מן התורה יין דוקא ש) כז]: **ארבע** חטאות ואשם אחד. ואם תאמר אמאי לא חשיב ה' כגון נשבע שלא יאכלנו ואכלה ויש לומר מידי דאיתיה בשאלה לא קתני ומוקדשין דתני אף על גב דהוו בשאלה אכל מקום הסתם שנשחטו ונזרקו דמן כהילכתא כח] ליתא בשאלה אבל ליכא למימר דאיירי בבכור שהרי קאמר בגמרא אקדשיה מינו דאיתוסף בה איסור וכו' ואי הוי איירי בבכור לא הוה אומר אקדשיה שהרי קדוש בפטר רחם:

תוספות אבל אוכלין טמאין כו'. פירש"י דלא קאי אנכנס למקדש דלא מחייב אביאת מקדש באכילת אוכלין טמאין אפי' נטמאו במת דלאין נעשין אבות הטומאה כיון דאין להם טהרה במקוה ונראה דאיירי באוכל נבלת עוף טהור ושתה משקין טמאין כגון דם השרץ שמטמאת בבשרו ונכנס למקדש: **ונכנס** למקדש ושימש. דאינו חייב אלא בשעת עבודה כדיליף לה בספרא מקידוש ידים ורגלים: כה"ג כהן ששתה יין וגם כסיו פסול ושיעורו ברביעית כדאמרינן השותה רביעית יין אל יתפלל דתפלה נגד עבודה כעין מזוזה ומסתמא כרכת כהנים נגד טופי מתחלה: לא בעי טובה [illegible] **ואשם** אחד. יהא דחייב אשם מעילה [illegible] לטהר אע"ג דלא שוה מידי ואמרינן בפרק כל שעה (דף כ"ט) האוכל חמץ הקדש במועד לא מעל דהוא בקדושת דמים דלא נחת עליו קדושת הגוף וכשנאסר בהנאה אינו [illegible] ש"פ יצא נהנה מן ההקדש שוה פרוטה:

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ח מהלכות ביאת מקדש הלכה א:
כה ב ג מיי' שם הל' ג:
כו ד ה מיי' שם הל' ג טוש"ע יו"ד סי' רמב סעיף יג בהגה"ה:
כז ו ז מיי' שם הלכה ד:
כח ח מיי' פי"ז מהל' שגגות הלכה ד:

* * *

תורה אור השלם

1. יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמתו חקת עולם לדרתיכם: ויקרא י ט
2. מיין ושכר יזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל: במדבר ו ג
3. ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור: ויקרא י י

* * *

שיטה מקובצת

א] מעיין הוא חלב נמי: ב] הוא. גליון ק"ק אם אוכל הוא איך תני ומטמא טומאת משקין ברביעית וצ"ל דמדרבנן הוא דבעינן [illegible]

מסורת הש"ס

א) [תמורה של כריתות זו מתחלת בתוספתא פ"א דכריתות], ב) נ"ל מסדרין, [וכ"ה בתוספתא פ"א דכריתות], ג) [נ"ל אליעזר], ד) נ"י ת"ר יין ושכר אל תשת אל תשתהו כו' וע' פרש"י הרשב"א פי' שפ"ג מה שהולים מזה הטופות, ה) [נ"ל אלעזר], ו) סנהדרין כ: [ובכריתות מה: יומא עו.] שיר ד. פ"ס סוטות כב., ז) [מתוך דברי תוס' ד"ה ונכנס למקדש משמע דלא גרסי' ושימש וכן בש"ס דנזיר וסנהדרין וכריתות ליתא אבן בשטיות ליתא וצבור], ח) חיי"ב וכ"ה בכ"מ, ט) [נ"ל אלעזר וכן לקמן], י) כתובות י. גיטין ז., כ) ביצה ד. נזיר יח. [ועמ' פוסקים פ"ח הלכה ד], ל) [מלמר לא יתכן ג"כ לשמוע דברי תלמוד בלא הוראה ערוך ערך תלמוד], מ) שבועות כד: יבמות לד. שבת קנ. [לקמן טו.], נ) [שם ע"ש: ומיה ויכ"ה שם], ס) שם: עתלמות, וכן לקמן, ע) [ועיין תוס' חולין פו: ד"ה כל משקה ותוס' פסחים יז. ד"ה דליכא], פ) [וכתובות תירוצ בענין אחר], צ) ע' בפי' כהן.

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' מעיין הוא חלב נמי: (ב) שם קשיא הא מתניתא מטמא בין כצ"ל ותיבות ואמר רבא נמחק: (ג) שם מאי שלא לרצון בשתמא דדעתיה וכו' אבל לא ניחא ליה טהור. כ"ה נ"ל דל"ל אלא שטור וקי"ל: (ד) שם ושכר אל תשתהו כצ"ל ואות י' נמחק: (ה) שם כמשנה חלב והוא נותר: (ו) שם ויכולהו בפיו חייב: (ז) רש"י ד"ה ושהה וכו' ושהה הס"ד ואח"כ מ"ה בן ארבעים עד מ': (ח) ד"ה כמאי וכו' ור' יהודה הס"ד ואח"כ מ"ה הה"ג שכר:

* * *

גליון הש"ס

מתני' ואשם א. ע' אחים מה ע"א תד"ה יתבוחתן ובחולין קח ע"א תד"ה אמר ר"י: שם ר"מ אומר. ע' קצות החשן ר"ס כ"ח: תוס' ד"ה ואשם בר' אומתי. ע"ל כג ע"א ברש"י ד"ה נגעה:

* * *

מוסף רש"י

מטמאין טומאת משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין שאלים, ברביעית. וזהו שיעור משקין לטומאה [illegible]

רבינו גרשום

שנא טומאה ישנה דאמרי ליה נטמאת אתמול והיום נכנסת למקדש כי אמר לא נטמאתי פטור דאדם נאמן על עצמו: ואי אמרת [illegible] דרבנן דפטרי משום דאמרינן מיגו הוא כי פטרי ליה כו': אבל טומאה חדשה מחייב. דליכא למימר מיגו דאמרי ליה העדים השתא [illegible] ולא טבלת ונכנסת למקדש עכשיו כאי [illegible] כו'. אמר להו קי' צריך יציקר אע"ג דאיכא מיגו: והכי קאמי מתוך שאם רצה [illegible] נטמאתי: בטומאה ישנה קא מיירי דאיכא למימר מיגו כדאמר לעיל מיגו דאי בעי אמר טבלתי ופטור כי אמר נמי לא נטמאתי כו'. [illegible]

א) [illegible] ג) עד כאן שייך לדף יג ע"ב

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com